

„Szám”-on a feladat szövegében és a megoldás során is értelemszerűen pozitív egész számot értünk.

Adott $N \geq 1$ szám esetén jelölje $L(N)$ és $K(N)$ az N szám $4k + 1$, illetve $4k - 1$ alakú osztóinak a számát. Legyen még $D(N) = L(N) - K(N)$, azt kell megmutatnunk, hogy $D(N) \geq 0$. Ehhez szükségünk lesz a $D(N)$ függvénynek az alábbi tulajdonságára:

Ha N_1 és N_2 relatív prímekek, akkor

$$(1) \quad D(N_1 \cdot N_2) = D(N_1) \cdot D(N_2).$$

(1) bizonyításához legyenek N_1 és N_2 relatív prímekek. Az $N_1 \cdot N_2$ páratlan osztói pontosan azok az $n_1 \cdot n_2$ alakban írható számok, melyekre n_1 az N_1 -nek, n_2 pedig az N_2 -nek páratlan osztója. Két páratlan szám szorzata pedig 4-gyel osztva aszerint ad 1 vagy -1 maradékot, hogy maga a két szám 4-gyel osztva egyforma maradékot ad-e vagy sem. Ennek alapján az alábbi összefüggésekhez jutunk:

$$(2) \quad L(N_1 \cdot N_2) = L(N_1) \cdot L(N_2) + K(N_1) \cdot K(N_2),$$

$$(3) \quad K(N_1 \cdot N_2) = K(N_1) \cdot L(N_2) + L(N_1) \cdot K(N_2).$$

(2)-ből (3)-at kivonva éppen (1)-et kapjuk.

A feladat állítása most már könnyen adódik a következők alapján. A számelmélet alaptétele szerint minden szám egyértelműen felírható különböző prímszámok nem negatív egész kitevős hatványainak szorzataként. Mivel pedig különböző prímekek hatványai egymáshoz relatív prímekek, így ha $N = p_1^{\alpha_1} \cdot p_2^{\alpha_2} \dots p_n^{\alpha_n}$, akkor (1) ismételt alkalmazásával

$$(4) \quad D(N) = D(p_1^{\alpha_1}) \cdot D(p_2^{\alpha_2}) \cdot \dots \cdot D(p_n^{\alpha_n}).$$

Vizsgáljuk most meg $D(N) = D(p^\alpha)$ értékét, ahol p prím, α pedig pozitív egész!

Ha $p = 2$, akkor $D(p^\alpha) = 1 - 0 = 1$, hiszen 2^α egyetlen páratlan osztója az 1.

Ha p páratlan prím, akkor p^α osztói $p^0, p, p^2, \dots, p^\alpha$. Ezek közül biztosan $4k + 1$ alakúak azok, ahol p kitevője páros – ha $p \equiv 4k - 1$ alakú, akkor pontosan ezek, egyébként valamennyi. Mivel pedig az α -nál nem nagyobb nem negatív egészeknek legalább a fele páros, azért $D(p^\alpha) \geq 0$.

Azt kaptuk, hogy $D(N)$ nem negatív számok szorzataként áll elő, így maga sem lehet negatív. Ezzel a bizonyítást befejeztük.

Megjegyzések. Ha $N \equiv 4k - 1$ alakú, akkor közvetlenül adódik, hogy a kétféle páratlan osztók száma egyenlő. Ilyenkor ugyanis a $d \rightarrow N/d$ megfeleltetés kölcsönösen egyértelműen képezi le a $4k - 1$ alakú osztók halmazát a $4k + 1$ alakú osztók halmazára.

A bizonyítás alapján általában is jellemezhetjük azokat a számokat, amelyekre $L(N) = K(N)$. A (4) felbontás szerint erre pontosan akkor kerül sor, ha N prímfelbontásában van olyan p^α tényező, melyre $D(p^\alpha) = 0$. Ez pedig nyilván akkor és csak akkor igaz, ha $p \equiv 4k - 1$ alakú és α páratlan.

Azokat a számelméleti függvényeket, amelyekre teljesül (1), azaz a prímszámokon fölött értékeik a megoldásban látható módon határozzák meg őket, *multiplikatív* függvényeknek nevezzük. Többek között ilyen az n szám osztóinak $d(n)$ száma, $\sigma(n)$ összege és az Euler-féle nevezetes $\varphi(n)$ függvény is, amely az n -nél kisebb, n -hez relatív prím számok száma.